

**Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»**

**Навчально- науковий інститут гуманітарних і соціальних наук
Кафедра історії та політичної теорії**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

В. о. завідувача кафедри

Зенкін М.В. _____

«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Політична географія»

Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика та інформація
Спеціальність	С2 Політологія
Освітній рівень.....	другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма	«Політологія»
Статус	вибіркова
Загальний обсяг	8 кредитів ЄКТС (240 годин)
Форма підсумкового контролю	диференційований залік
Термін викладання	2-й семестр (3-4 чверть)
Мова викладання	українська

Викладач: Баштанник О.В.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Політична географія» для магістрів освітньо-професійної програми «Політологія» спеціальності С2 Політологія / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. історії та політичної теорії. Д.: НТУ «ДП», 2025. 16 с.

Розробник:

Баштанник Оксана Віталіївна, доцент кафедри історії та політичної теорії, доктор наук з державного управління, доцент.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності 052 Політологія (№3 від 02.09.2025 року.).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	4
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	7
6.1 Шкали	7
6.2 Засоби та процедури	7
6.3 Критерії	9
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	12
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	12

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – засвоєння студентами базових знань з фундаментальної і прикладної політичної географії, геополітики, геостратегії держав та усвідомлення ними ролі навчальної дисципліни для розуміння сучасного світового політичного процесу, формування вмінь аналізувати територіально-політичну організацію українського суспільства, досліджувати географічні закономірності формування і розвитку політичної сфери життя українського суспільства, визначати принципи взаємостосунків регіонів і окремих держав на міжнародній арені, застосовувати методи регіонального геополітичного аналізу до реалій України та інших держав світу.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
шифр ДРН	Зміст
ДР1	Прогнозувати розвиток українських і світових геополітичних процесів
ДР2	Оцінювати геополітичні ризики та ймовірні наслідки рішень політичних акторів різних рівнів
ДР3	Аналізувати специфіку української національної політики в умовах глобалізації
ДР4	Виявляти національний інтерес України і через його призму співвідносити національну політику України і світову політику

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
С1 Політологія міжнародних відносин	Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
С2 Політична регіоналістика та етнодемографія	Аналізувати сутність регіональної та етнодемографічної політики, визначати і пояснювати їх особливості та специфіку; встановлювати та аналізувати взаємозв'язок регіональної політики із загальнонаціональною і світовою політикою; критично оцінювати і осмислювати регіональні та етнодемографічні процеси і проблеми як на локальному (в межах окремої країни / регіону), так і на глобальному рівні; пропонувати способи вирішення регіональних та етнодемографічних проблем шляхом розроблення відповідних практичних рекомендацій.

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		Денна		Вечірня		Заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
Лекційні	110	49	65	-	-	-	-
Практичні	-	-	-	-	-	-	-
лабораторні	-	-	-	-	-	-	-
Семінари	130	46	55	-	-	-	-
РАЗОМ	240	95	130	-	-	-	-

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	110
ДР1 ДР2 ДР3 ДР4	1. Політична географія як наука. 1.1. Політична географія як наука, її об'єкт і предмет, зв'язок з іншими науками. 1.2. Історія становлення і розвитку політичної географії. 1.3. Методи політико-географічних досліджень. 1.4. Глобальні проблеми людства й Україна.	10
ДР1 ДР2	2. Напрямки політико-географічних досліджень. 2.1. Етапи формування і сучасний стан політичної карти світу (політична картографія). 2.2. Політико-географічне положення, формування державної території, столиця та адміністративно-територіальний поділ окремих країн (адміністративна географія). 2.3. Вивчення політичних кордонів з точки зору їх генези, можливостей прикордонного співробітництва, транскордонних зв'язків, територіальних суперечок і претензій (політична лімологія). 2.4. Аналіз впливу різноманітних географічних чинників на стратегічні позиції держав у світовому просторі (геополітика).	10
ДР1	3. Національні школи геополітичної думки.	10

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ДР2	3.1. Німецька геополітична думка. 3.2. Скандинавська та італійська геополітична думка. 3.3. Англо-американська геополітична думка. 3.4. Французька і бельгійська геополітична думка.	
ДР1 ДР3 ДР4	4. Українська геополітична думка. 4.1. Основні геополітичні орієнтири у громадсько-політичній думці України першої половини ХІХ ст. (Кирило-Мефодіївське товариство, слов'янофіли). 4.2. Геополітична думка в Україні другої половини ХІХ – початку ХХ ст. (М. Драгоманов, С. Шелухін, С. Томашівський, Ю. Липа). 4.3. Геоцентричний вектор у геополітичній думці України у ХХ ст. (М. Міхновський, В. Липинський, В. Винниченко, Д. Донцов). 4.4. Геополітичні дослідження в Україні на сучасному етапі (М. Дністрянський, В. Дергачов, М. Михальченко).	10
ДР1 ДР3 ДР4	5. Історія української державності, державної території, кордонів. 5.1. Територіально-етнополітичний розвиток України. 5.2. Формування державної території і кордонів. 5.3. Тип, розміщення і функції сучасних державних кордонів України.	10
ДР1 ДР3 ДР4	6. Державно-територіальний устрій України. 6.1. Конституційні основи державно-територіального устрою України. 6.2. Політико-географічні аспекти функціонування столиці та вищих державних органів влади України. 6.3. Адміністративно-територіальний устрій України: історично-географічна ретроспектива, основні риси та проблеми функціонування сучасної системи.	10
ДР1 ДР2	7. Територіально-етнополітична структура українського суспільства.	10

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ДРЗ	7.1. Основні тенденції етнодемогеографічного розвитку України впродовж ХХ ст. 7.2. Етнодемогеографічні параметри сучасної України та їхнє політичне значення. 7.3. Географічні проблеми культурної єдності та політичної консолідації української етнічної нації. 7.4. Географія та громадсько-політична активність етнонаціональних меншин в Україні.	
ДР1 ДР2 ДРЗ	8. Політико-географічне значення міжрелігійних і міжконфесійних відносин в Україні. 8.1. Релігійні відносини як чинник структуризації політичного простору України. 8.2. Політико-географічні виміри сучасної релігійно-географічної ситуації в Україні. 8.3. Вплив релігійно-конфесійних взаємин на регіонально-політичні процеси.	10
ДР1 ДР2 ДРЗ	9. Географія політичних партій в Україні. 9.1. Регіонально-історичні відмінності впливу політичних партій та ідеологій. 9.2. Етнополітична і геополітична типологія політичних партій України. 9.3. Географія впливу політичних партій за результатами парламентських виборів.	10
ДР1 ДР2 ДРЗ	10. Внутрішня геополітика як засіб оптимізації територіально-політичної системи України. 10.1. Завдання державної геополітики України в контексті внутрішніх та зовнішніх викликів її територіально-політичній стабільності та цілісності. 10.2. Перспективи та напрями вдосконалення державно-територіального устрою. 10.3. Зрівноваження соціально-культурних інтересів та формування культурної самобутності держави як основні напрями геокультурної політики. 10.4. Політико-географічні аспекти утвердження в Україні національної ідеї та становлення політичної нації.	10

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ДР1 ДР2 ДР3	11. Зовнішня геополітика України в контексті світових територіально-політичних процесів. 11.1. Утвердження України у системі міжнародних відносин. 11.2. Глобальні, євроатлантичні та європейські політичні процеси і геополітика України. 11.3. Зовнішньо-економічні зв'язки і зовнішньо-економічна геополітика України. 11.4. Конструктивна геополітика зрівноваження інтересів усіх держав як раціональна відповідь на глобальні виклики.	10
	СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ	130
ДР1 ДР2 ДР3 ДР4	1. Геополітика як суспільно-географічна наука. 1.1. Географічні особливості формування геополітики в Україні. 1.2. Регіональні проблеми розвитку геополітичних ідей в Україні.	10
ДР1 ДР2	2. Німецька геополітична думка. 2.1. Біогеографічна концепція держави Ф. Ратцеля. 2.2. Геополітична концепція Середньої Європи Ф. Науманна. 2.3. Теорія «континентального блоку» К. Гаусгофера. 2.4. Геополітична концепція К. Шмітта.	15
ДР1 ДР2	3. Англійська геополітична думка. 3.1. Геополітична теорія Г. Макіндера. 3.2. Геополітика націй Р. Купера. 3.3. Геополітична концепція М. Геффернена.	10
ДР1 ДР2	4. Американська геополітична думка. 4.1. Теорія «морської могутності» А. Мегена. 4.2. Геополітична концепція З. Бжезінського. 4.3. Цивілізаційна геополітика С. Гантінгтона. 4.4. Геополітична концепція Ф. Фукуями.	15
ДР1 ДР2	5. Французька і бельгійська геополітична думка. 5.1. Французька школа географії людини (В. де ла Бланш). 5.2. Теорія циркуляції, школа «внутрішньої геополітики» і геоекономічний підхід у французькій теоретичній геополітиці.	10

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	5.3. Геополітична течія «нові праві», «геополітична белетристика» та геополітика П. Галлуа і Б. Варюсфеля. 5.4. Бельгійська геополітична думка (Ж. Тіріар).	
ДР1 ДР2 ДР3 ДР4	6. Українська геополітична думка. 6.1. Геополітичні погляди слов'янофілів. 6.2. Політико-географічні погляди С. Рудницького. 6.3. Геополітичні погляди у працях українських політиків націоналістичного спрямування.	15
ДР1 ДР2 ДР3 ДР4	7. Глобалізація та її вплив на суспільні процеси. 7.1. Глобалізація як об'єкт наукових досліджень українських та зарубіжних вчених. 7.2. Вплив глобалізації на сучасну геополітичну ситуацію у світі та місце в ній України.	15
ДР1 ДР2 ДР3 ДР1 ДР2 ДР3 ДР4	8. Історія виникнення України та формування її території. 8.1. Історичні особливості формування території України та її політико-географічне значення в різні часи в світі та в Європі. 8.2. Сучасне політико-географічне положення України.	10
ДР1 ДР2 ДР3 ДР4	9. Формування адміністративно-територіального устрою України у XX-XXI ст. 9.1. Особливості формування адміністративно-територіального устрою України у XX-XXI ст. 9.2. Сучасна адміністративно-територіальна реформа.	10
ДР1 ДР2 ДР3 ДР4	10. Етнокультурний розвиток регіонів України. 10.1. Етнокультурний розвиток регіонів України та його складові. 10.2. Особливості етнокультурного впливу на політичну та геополітичну ситуацію в регіонах України.	10
ДР1 ДР2	11. Геополітичне місце України на мапі Європи.	10

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ДР3 ДР4	11.1. Місце України на геополітичній мапі Європи. 11.2. Україна-ЄС: сучасні відносини. 11.3. Асоціація України з ЄС.	
РАЗОМ	240	

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, автономії та відповідальності студента за вимогами НРК до 7-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	Процедури
Лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під час заліку за бажанням студента
семінарські	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час семінарських занять		
	або індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання індивідуальних конкретизованих завдань. Семінарські заняття оцінюються якістю виконання індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим опису кваліфікаційного рівня за НРК, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час заліку має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожного дескриптора НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і семінарських занять в якості критерія використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для магістерського рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 7-го кваліфікаційного рівня за НРК(магістр)

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
♦ спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: – спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень; – критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей	95-100
	Відповідь містить не грубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Уміння/навички		
♦ спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур; ♦ здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах; ♦ здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	Відповідь характеризує уміння:	95-100
	– виявляти проблеми;	
	– формулювати гіпотези;	
	– розв'язувати проблеми;	
	– оновлювати знання;	
	– інтегрувати знання;	
	– провадити інноваційну діяльність;	
	– провадити наукову діяльність	
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з не грубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	Рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
♦ зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	Зрозумілість відповіді (доповіді). <i>Мова:</i> правильна; чиста; ясна; точна; логічна; виразна; лаконічна. <i>Комунікаційна стратегія:</i> – послідовний і несуперечливий розвиток думки; – наявність логічних власних суджень; – доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; – правильна структура відповіді (доповіді); – правильність відповідей на запитання; – доречна техніка відповідей на запитання; – здатність робити висновки та формулювати пропозиції; – використання іноземних мов у професійній діяльності	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
Відповідальність і автономія		
♦ управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів; ♦ відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів; ♦ здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії	Відмінне володіння компетенціями: – використання принципів та методів організації діяльності команди; – ефективний розподіл повноважень в структурі команди; – підтримка врівноважених стосунків з членами команди (відповідальність за взаємовідносини); – стресовитривалість; – саморегуляція; – трудова активність в екстремальних ситуаціях; – високий рівень особистого ставлення до справи; – володіння всіма видами навчальної діяльності; – належний рівень фундаментальних знань; – належний рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок	95-100
	Упевнене володіння компетенціями відповідальності і автономії з незначними хибами	90-94
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано дві вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано три вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано чотири вимоги)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано п'ять вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано шість вимог)	65-69

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (рівень фрагментарний)	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання.

Дистанційна платформа Moodle.

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Федулова С. О. Воднева дипломатія та геополітика енергетичної трансформації / С. О. Федулова, К. І. Резяпов // European vector of economic development. 2024. № 2. С. 116–130. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ever_2024_2_11.

2. Пашков В. О. У заручниках геополітики: проблема створення міжнародного трибуналу щодо злочину агресії РФ проти України / В. О. Пашков // Держава і право. Юридичні і політичні науки. 2024. Вип. 96. С. 394-411. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dip_2024_96_33.

3. Сичова А. О. Геополітика енергетичних ресурсів: переосмислення безпеки на глобальному рівні / А. О. Сичова // Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Політологія. Соціологія. Право. 2024. № 1. С. 44-51. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKPI_soc_2024_1_7.

4. Буряченко О. В. Безпеківі виклики геополітики XXI століття: вектори та пріоритети політики безпеки / О. В. Буряченко // Політикус. 2024. Вип. 3. С. 157-163. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/polit_2024_3_26.

5. Романюк Р. Й. Суперечливий характер геополітики: український досвід / Р. Й. Романюк, Н. А. Романюк // Регіональні студії. 2023. № 32. С. 140-145. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/regst_2023_32_24.

6. Долженко О. Гібридна війна як інноваційний концепт сучасної геополітики / О. Долженко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 22 : Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. 2022. Вип. 31. С. 59-72. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_022_2022_31_9.

7. Хома Н. М. Енергетична геополітика: трансформація в контексті нових викликів / Н. М. Хома // Політикус. 2023. Вип. 5. С. 167–173. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/polit_2023_5_28.

8. Тресков А. В. Глобальні проблеми енергетики через війну в Україні та напрями трансформації енергетичної геополітики / А. В. Тресков // Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія : Державне управління. 2023. Вип. 2. С. 264-272. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNUCZUDU_2023_2_33.

9. Яценко Б. П. Генеза політичної географії та геополітики / Б. П. Яценко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Географія. 2021. Вип. 3-4. С. 14-17. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_geograf_2021_3-4_4.

10. Лазарєв В. О. Вплив геополітики на стан національної безпеки держави / В. О. Лазарєв, Е. О. Сидорова, Я. С. Палешко // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2020. № 4. С. 300-305. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdduvs_2020_4_50.
11. Студінська Г. Я. Бренд в системі світової економічної геополітики / Г. Я. Студінська // Економічний вісник університету. 2021. Вип. 48. С. 70-76. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvu_2021_48_9.
12. Bashtannyk, O., Bobrovska, O., Yefimenko, L., Fimyar, S., Brazhko, O., & Oliinyk, N. (2024). Public management of economic development under the conditions of martial law and the post-war period as a factor of economic security and sustainable development of Ukraine. *Edelweiss Applied Science and Technology*, 8(6), 1411–1420. (Scopus) <https://doi.org/10.55214/25768484.v8i6.2257>
13. Zaporozhets T., Hornyk V., Bashtannyk O., Pasichnyi R., & Putintsev A. (2023). Institutionalization of information policy in the digital space of post-war Ukraine. *AD Alta - journal of interdisciplinary research*, 13(02), XXXVIII, 16-23 (WoS CC: ESCI). https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/130238/papers/A_02.pdf (<https://wos-journal.info/journalid/5403>)
14. Баштанник О. В. «Локальна і урбаністична політика» як навчальна дисципліна та напрям досліджень у сучасній українській політичній науці Науковий журнал «Регіональні студії». 2023. № 33. С. 7-14. <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2023.33.1>
15. Баштанник О. В. Historical institutionalism of political science as a theory of studying the functioning of political systems. *Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії*. 2025. Випуск 58, с. 235-241. <https://doi.org/10.30970/PPS.2025.58.29>
16. Баштанник О.В. Формування інституціонального простору як фактор структурування управлінських відносин в політичній системі суспільства. “Національні інтереси України”: науково-практичний журнал. 2025. № 7 (12). С. 716-723. [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-7\(12\)-716-723](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-7(12)-716-723)

Навчальне видання

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Політична географія» для магістрів освітньо-професійної програми
«Політологія» спеціальності С2 Політологія

Розробник:
Баштанник Оксана Віталіївна

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19